

"DE GULDEN LELIE"
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT, 44 EYERE

Maandelijks uitgave n° 64 der hooimaand (Juli) 1965

Art. 234 : NIEUWE OPHEFMAKENDE ONTDEKKINGEN IN 'T NIEUWHUYS
=====

1. Drijfsveer tot de voortzetting van de werken

- De opgravingen van 16 Mei 64 in de kelders van 't nieuwhuys, liggen nog fris in 't geheugen van de gildeleden en van allen die het nieuws langs de pers vernamen. (1) Maar de rechtstreeks betrokkenen kenden geen rust, want verscheidene punten waren duister gebleven, terwijl uit de toen gevonden dokumenten duidelijk was gebleken, dat nog andere schriftten elders schenen verborgen te liggen.

- Daarom besloot de Gulden Lelie in samenwerking met de zo pas opgerichte heemkundige kring van Hoegaarden, om de opgravingen op 10 April 65 voort te zetten. De werken werden uitgevoerd door J. Peeters, M. Dodion, A. Van Nerum, en H. Van Nerum, onder leiding van de onderwijzer A. Guilluy.

2. De Romeinse waterput

- In de allereerste plaats werd gezocht naar de geheime toegang, langswaar de gevonden dokumenten in de nis onder de doopvont werden geplaatst. Zeer voorzichtig werd de grond opgedolven achter de scheidingsmuur, palend aan de doopvont en elke laag grondig door Guilluy jr. onderzocht. Te 11,10 uur stiet J. Peeters op een grote witte Gobertangestein, die zich op $\pm$ 25 cm. diepte bevond en op een trap geleek. De opgravers dachten reeds de afdalende trap van de onderaardse ontsnappingsgang te hebben ontdekt, langswaar Deken Sweerts tijdens de Revolutiejaren zou ontsnapt zijn.

- Maar naar gelang de gronddelving vorderde, werden meerdere witte stenen bloot gelegd, die allen in cirkelvorm op elkaar waren gebouwd en het bestaan aanduiden van een stenen put, met een doormeter van 1,35 m., gelegen onder de scheidingsmuur en de doopvont. De uitgehaalde steenbrokken en scherven en de ontleding van de mortel, wezen weldra op de tegenwoordigheid van een zeer oude maar goed bewaard gebleven waterput. De zoekers werkten onvermoeidbaar verder, doch op 2,3 m. diepte kwam het grondwater boven, zodat alle opgravingen tijdelijk dienden stop gezet.

- Toen Dr. J. Verbesselt, Conservator van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis en later ook Dhr. Roo-baert, Inspecteur voor Nationale Opvoeding en Cultuur ter plaatse verschenen, bepaalden zij de ouderdom van de waterput, tussen de late Gallo-Romeinse tijd en het vroege Fran-

(1) Zie gedetailleerd verslag in Familieschoon art. 212

kische tijdperk, dus uit de Ve eeuw.

- Opgedolven scherven uit deze periode staaften hun beweringen, terwijl verbrande baksteen en hout er op wezen, dat het oude huis door een brand zou vernield geweest zijn. Toen schijnt de put dichtgemaakt, om er de kelders en grondvesten van het nieuwe huis op te trekken, zodat het niet uitgesloten is dat het huis vanaf dat ogenblik reeds de naam van "nieuwhuys" kreeg. Zulks geschiedde zeker vóór 1747, gezien in de balken van de huidige zolder dit jaartal staat gegrift. Er bestaat echter meer kans dat het vóór 1657 gebeurde, want wij weten dat Franse en Hollandse troepen in 1635 de stad Tienen en ook verschillende huizen te Hoegaarden, Outgaarden en Zittert in brand staken, terwijl er anderzijds te Hoegaarden in 1636, toen Jan de Weert er met zijn Duitse troepen logeerde, een hevige brand was uitgebroken, waardoor verscheidene huizen, o.m. de voormalige pastorie, 't cleyn paradys en misschien ook 't nieuwhuys in de vlammen opgingen. Het was in elk geval tussen 1647 en 1657 dat Burgemeester Daniel Bormans, de huidige hoeve Cipers en ook 't nieuwhuys, waarvan hij vermoedelijk eigenaar was, zou gebouwd of gerestaureerd hebben. Bijgevolg is het niet uitgesloten dat hij het afgebrande huis kocht om er een nieuw van te maken.

- Met de ontdekking van deze put werd meteen ook de geheime toegang tot de nis onder de doopvont gevonden, want deze toegang geschiedde langs de bovenrand van de waterput, aangezien haar cirkelvormige omtrek die onder de scheidingsmuur doorliep, de voortzetting uitmaakte van de nis. Hierdoor is het bewezen dat de verbergplaats van de dokumenten onder de doopvont, gemakkelijk te bereiken viel langs de bovenrand van de put en zulks op een diepte van circa 25 cm. onder de grondoppervlakte. De ouderdomsbepaling van de put wijst bovendien op het vroegere bestaan van een Romeinse afspanning, zodat al de oude legenden hieromtrent op waarheid berusten. Wij noteren hier terloops de legende van de geheime schuilplaats onder de Gobertangestein, waar de geesten verbleven. Gezien de put onder de witte doopvontsteen ligt, kan zij niets anders dan deze schuilplaats zijn.

- De juiste ouderdom van de put zal slechts na volledige schoonmaak kunnen vastgesteld worden. Zij zou echter een diepte hebben van 9 à 11 m. en allerlei voorwerpen uit vroegere eeuwen op haar bodem kunnen verbergen. De gemeente heeft haar waterpompen ter beschikking gesteld, terwijl deskundigen eerla de met grote spanning afgewachte werken, zullen voortzetten.

3. Dokumenten

- Na de stopzetting van de putdelving werd verder gezocht naar de ontsnappingsgang van Deken Sweerts. Hiervoor kwamen de kelderopening in aanmerking. Zij werden dan ook uitgebroken en alle stenen en grondlagen, die op een jongere datum wezen, verwijderd. Rond 14,25 uur kwam in het keldergat van de kapelplaats, een ingebouwde nis te voorschijn, die in haar lucht vrije holte een pak dokumenten verborgen hield. De vinder was M. Dodion, die onmiddellijk de voorgeschreven opdrogingsprocedure toepaste. In tegenwoordigheid van A. Guilluy en A. Van Outgaarden, werd het pak opengemaakt, terwijl pas laat in de nacht tot de volledige ontcijfering kon overgegaan worden. Achteraf werden de dokumenten door het Algemeen Rijksarchief van Brussel op prachtige wijze gerestaureerd.

- Het geheimzinnig pakje omvatte een perkamenten omhulsel waarin vijf oorkonden staken. Het omhulsel, dat op zichzelf het voornaamste stuk uitmaakte, was beschreven en dichtgeplooid, de vier hoeken door een verzegelde veder gesloten.

- De gevonden oorkonden kunnen als volgt betiteld worden :
- Declaratiën, met blazoenen en schets van 't nieuwhuys
 - Notarieel fragment uit Overwinden (1684)
 - Acte van deylinghe (1788)
 - Verkoop van "zwart goed" (1798)
 - Daging voor Notaris (1809)

4. Het perkamenten omhulsel (inv. n° 503)

- Dit was een perkamenten vel van circa 55 x 25 cm., gebruikt als omslag om de andere oorkonden tegen vochtigheid en vernieling te vrijwaren. Het was in vier delen geplooid, de hoeken dicht gehouden met een doorstekende veder, langs weerszijde verzegeld. Het zegel is echter onleesbaar, maar schijnt overeen te stemmen met de stempel van de in Mei 64 gevonden dokumenten, zodat hij vermoedelijk toebehoorde aan de persoon die de stukken heeft weggeborgen, in dit geval Jean Van Nerum, zoals uit onderstaande "Declaratiën" zal blijken. Het beschreven perkament omvat :

- familieblazoenen
- declaratiën
- een schets van 't nieuwhuys uit de jaren 1794

A. Familieblazoenen :

- Op de buitenzijde van het perkamenten omhulsel, staan de afbeeldingen van volgende wapenschilden:

- a : van azuur met keper (vermoedelijk van zilver)
- b : hetzelfde, doch vermeerderd met drie lelies (vermoedelijk van zilver) geplaatst 2 en 1.
- c : van azuur met drie lelies (vermoedelijk van goud)
- d : hetzelfde, doch beladen met een vrijkwartier, gekwartilleerd door een kruis en met figuren die veel gelijkenis vertonen met het wapen Sweerts.

- Onderaan, in overeenstemming met de blazoenummering, staan volgende opschriften vermeld, die pas na de restauratie door het Alg. Rijksarchief duidelijk werden :

- a : tsegels Neederhem 1321
- b : Johannes van Nerim 1553
- c : Carolus van Nerem 1723
- d : Johannes van Nerum 1757

- Na grondige ontleding wijzen deze wapenschilden op een eeuwenoude evolutie van het familieblazoën van Nerum en kunnen als volgt uitgelegd worden :

- a : van een tot heden onbekende voorvader, wellicht het oorspronkelijke en oudste wapen van ons geslacht. Mogen wij hier voorzichtigheidshalve verwijzen naar onze voorvader Ingelbramus de Nederheem, rentmeester van het St Lambertuskapittel van Luik, gelegen te Hoegaarden in 1328 (Zie Familieschoon art. 7)
- b : wapen waarvan sprake in de "atteste van wapenporte", gevonden op 16 Mei 64 en "a tempore immemoriali" door ons geslacht gevoerd (idem blz. 313)
Johannes van Nerim die het in 1553 bekwam, voegde aan het wapen van zijn voorvader, drie lelies bij, maar behield de kleuren. Onderstaande "declaratiën" verstrekken nadere uitleg nopens dit blazoën.
- c : wapenschild van Schepen en Meester-brouwer Carolus van Nerem, die door zijn huwelijk in 1723 met Barbara Sweerts, de stamvader werd van de Hoegaardse vertakking.

Hij verving in het oude familieblazoën het "zilver" door "goud", wellicht om de kleuren van het Hoëgaardse gemeentewapen over te nemen en verwijderde ook de keper uit zijn schild. (idem blz. 314 voetnoot 14)

- d : wapen van Notaris Johannes van Nerum uit Hoegaarden, zoon van vorige en vader van de verberger der dokumenten. In 1757 begon hij zijn politieke loopbaan, als gezworene in de dorpsraad. Aan het schild van zijn vader Carolus, voegde hij een vrijkwartier bij met het wapen van Sweerts, wellicht ter ere van zijn moeder. (idem blz. 98 art. 6)

NB: Zie ook de achtereenvolgende schrijfwijzen van onze naam, met de uitgangen HEM - IM - EM en UM, waarschijnlijk om aan te tonen, hoe de naam door de eeuwen heen veranderde.

B. Declaratiën :

- De beschreven binnenzijde van het perkament, geeft een klaardere kijk op de zaak en luidt als volgt :

"Declaratiën"

So versoecke ick ondergeschreven greffier vande Gulden Lelye (2) binnen dese Vryheydt residerende, den persoon die dese lettere souden moghen komen te vinden na myne afflyvigheit, directelyck ende instantelyck by te roepen onsen Eerwerdighen heer mombaervadere (3) ende Raedebroeders van 't guld (4) ende oock de greffier van de Raede uyt de V fundatiefamiliën, onse confreers (5).

Item terug te setten dese actenpampieren ende extracten up goede plaetse tot by 't end van den swaeren teyde (6) en dan voirts te soecken so hiernaer genoemd en is, om restitueert te worden aen hunne eygenaere so de respectievlycke stucken attestcert.

Item te soecken in dese keldere de Waelheyne ende bysonderlyck onder de witten steene (7) te vinden, een wapenporte met blasoene annexe ende armoriael extracte (8) van atteste voorschr. hauden de waepene octroye door Carolus V Rom Imp Anno 1553 aen Jh van Nerum praenobilis dominus (9) ende voorsaete van onse familiëngelette voor coene bystandt ende milde hulpe geboden aen syne cosyne die Riddere Robrecht heere van Wanroye en Riddere Olivier heere van Horst, in den streyde van Godtsgelove tegen Francoysen ende Protes-

-
- (2) Tijdens de Franse revolutie was Jean Van Nerum gildegriffier (zie blz. 87) en dus de schrijver van deze declaratiën.
- (3) gezien dit stuk geschreven werd na de dood van Deken Sweerts (Okt 1805) zoals achteraf blijken zal, was de toenmalige mombaervader van de gulden lelie ; Pastoor Henricus Van Nerum.
- (4) dit waren toen Jacobus, Franciscus en Hendrik Van Nerum, onderscheidenlijk; Deken, Onderdeken en penningmeester.
- (5) zie blz. 315 "Exteract Autshentieck uyt den Sweerdsboeck"
- (6) dit is "het Franse bewind"
- (7) de doopvont in 't nieuwhuys (destijds bewoond door Henri Dewaelheyne en Barba Van Nerum.
- (8) gevonden op 16 Mei 64 (zie blz. 313)
- (9) wijzen deze woorden op een vroegere adellijke titel ?

tanten. (10)

- Item te soecken onder deselven steene andere concessie van conspirateursfamiliën, attesten ende extracten ende so voirts. (11)

- Item onder de schuere van Nots Lintermans up IV voet rechts die poorte, de stightinghe Landtdeken Peeters-

(10)-Koning Hendrik II van Frankrijk sloot met de Lutherse vorsten van Duitsland een verbond tegen Karel V en richtten hun macht tegen de Nederlanden en Loreinen. Keizer Karel al zijn krachten het opdagend Protestantisme. Hij overwon eerst bij Mühlberg in 1547, maar werd in 1555 tot de Vrede van Augsburg gedwongen. De edelen hadden hun Keizer koen en edelmoedig terzijde gestaan op het slagveld, terwijl hij van de gegoede burgers uit de Nederlanden, geldelijke steun had ontvangen.

-Was dit laatste misschien het geval geweest voor Johannes van Nerim, of streed onze voorvader achter het banier van de heren van Waenrode en Horst, waarvoor hij in 1553 door Karel V een wapenschild bekwam en waarin hij uit erkentelijkheid de lelies van het geslacht Aerschot-Schoonhoven aanbracht? Een gewaagde hypothese die echter niet van alle grond ontbloomt is.

Anderzijds hebben de lelies in het blazoën van ons geslacht, sedert onheuglijke tijden steeds een voorname plaats bekleed.

-Bovendien wordt er gesproken over "syne cosyne die Ridder" Mag hieruit besloten worden dat Jh van Nerim verwant was met de Ridders van Schoonhoven? Wij hebben getracht een genealogische schets op te bouwen, om de heren Robrecht en Olivier nader te leren kennen. Zij luidt als volgt:

Ridder Robrecht "heere van Waenroye" x Anna van Nassau. Zij waren de ouders van Philippus heer van Waenrode en Markgraaf van Antwerpen, die in 1584 het blazoën "b" bekrachtigde (zie blz. 313 atteste van wapenporte).

Ridder Olivier "heere van Horst" (St Pieters Rode) x 1523 Anna Harchies. Hij was de broeder van Robrecht, zonen van Hendrik heer van Waenrode en Nieuwrode x Jeanne Cotereau, kleinzonen van Philippus heer van Waenrode x Cath. Pot, achterkleinzonen van Ridder Hendrik (+1474) x Beatrix, Serclaes en betachterkleinzonen van Sire Jan van Schoonhoven.

"Deze laatste was de zoon van Ridder Jan x Else van Diest, zoon van Jan x 1296 Margriet van Waver, kleinzoon van Jan x Margriet van Lille. Laatstgenoemde was op zijn beurt de kleinzoon van een andere Jan x Marie van Coudenbergh, allen heren van Schoonhoven, stammend uit het Gravengeslacht van Aerschot. De oudst bekende voorvader van dit geslacht was Graaf Arnold o circa 1060, die deelnam aan de eerste kruistocht en wiens zoon Arnold II o ca 1110 het bevel voerde over de Vlaamse kruistocht langs de zeeweg, tijdens dewelke Lissabon op de Turken werd veroverd.

Uit het huis der graven van Aerschot stamden de takken van Schoonhoven, Rivieren, Rotselaar, en Wesemaal.

veroverd werd en bijgevoeg klein kinderen van Graaf Arnold van Aerschot (1125), die deel nam aan de eerste kruistocht naar het Heilig Land (1096-1099)

Al deze takken voerden lelies in hun schild, zodat het niet verwonderlijk is dat Jh van Nerim, in 1553 uit eerbied voor dit geslacht, ook lelies in zijn blazoën opnam. Deze genealogische schets geeft ons geen verwantschap aan met van Nerim, maar leert ons toch de personen kennen, die zo vaak worden vermeld, in betrekking met ons familieblazoën.

fundatie ende collateursboecke. (12)

Item onder de stalle 't nieuwhuys aen de straatmuere IV voet reghts die poorte actes ende naemliste conspirateurs voorschr. (13)

Item in de ierste keldere onser huysse in de nieuwstraete IV voet reght die gronduytganck, (14), extracte uyt 't leenboecke van onse voorsaete Jker van nerim, heere van 't hoff tot Neerhem onder Hougaerde resortteerende (15), van

-
- (11) gevonden tijdens de opgravingen van 16 Mei 64 en waardoor nu bewezen is, dat verschillende families uit de samenzwering, dokumenten in de kelder van 't nieuwhuys en elders hebben verborgen. Vermoedelijk waren dit alles afschriften in geval de oorspronkelijke stukken zouden verloren gegaan zijn.
- (12) dit is het huidige huis n° 10 in de Ourystraat te Hoegaarden, destijds deel uitmakend van het voormalige nieuwhuys en bewoond door Notaris H. Lintermans en Barbe Van Nerum. De voornoemde dokumenten schijnen na de Franse tijd te zijn uitgehaald, gezien de beursstichting Deken Peeters is verder gegaan, terwijl de collateurslijsten later bij de familie Dewilde te Ezemaal werden weergevonden (zie art. 231). Wellicht was Lintermans, in zijn functie van "fundatie-dollateur" op de hoogte van de bergplaats in zijn schuur en heeft hij alles na de Revolutiejaren terug te voorschijn gehaald, om zijn taak voort te zetten.
- (13) deze poort zou zich bevonden hebben op de scheidingsmuur van de huizen n° 6 en 8 in de Ourystr., maar de toelating tot opgravingen werd nog niet bekomen. Voornoemde schuur behoorde toe aan Nots. Van Nerum, vader van de toenmalige griffier.
- (14) dit is de kelder van het huidige huis n° 16 Ourystr., waar een onderaardse grondingang bestond en door de huidige eigenaar werd dichtgemaakt. Zo het leenboek van ons geslacht niet werd uitgehaald, dient alle hoop opgegeven het nog ooit te kunnen weervinden.
De afkorting "Jker" die de naam van Nerim voorafgaat, zou kunnen wijzen op de titel van "Jonker" hetgeen misschien de vermelding "praenobilis dominus" staft, zodat het niet uitgesloten is dat onze voorzaat in 1553 samen met zijn blazoen ook een kleine adellijke titel heeft bekomen.
- (15) Nopens dit vermeld leengoed dat aan onze voorvader zou toebehoord hebben, vonden wij het volgende :
"In 1844 schonk Joannes II aan de gilde een pentekening van voornoemd hof (zie blz. 88). Deze gekleurde pentekening in vaantjesvorm en gezegeld met 3 lelies, vertoonde het grondplan van een wel afgebakend erfgoed, gelegen te Nerm onder Hoegaarden, aan de bocht van de weg lopend van de bidplaats naar 't Meyveldt tussen 's heerenvliet en het Nermbos. Deze pentekening met als onderschrift "thoff tot neerhem" is een unicum en vermeldt het jaartal 1582 in betrekking met cijnsgoederen.
Eigenaardig is het feit dat het zegel drie lelies en geen keper draagt, terwijl deze laatste in de "atteste van wapenporte" uitdrukkelijk staat aangegeven. Moet hieruit besloten worden dat de pentekening op een latere datum werd opgemaakt, toen de keper reeds uit het familiewapen was verdwenen ?
Anderzijds werd in 1878 bij het eeuwfeest der gilde, aan alle familiegetrouwen een schrijn geschonken met aarde uit het Nermbos, als symbool van de vaderlijke erfgronden (zie blz. 89), zodat alles er op wijst dat 't hoff tot neerhem, eens het leengoed is geweest van onze voorouders.

cijnshove ter Beeckt tot Kersbeeckt (16) ende 't leenhoeve van Brusselle onder Haekendovere (17).
 So oock sal te vinden syn in 't pagthof Doutermont in de schuere 't Sweerdtboecke (18) ende andere pampieren up die Vroente aen de gloriët (19)

-
- (16) Volgens huidige "declaratiën" zou Jhr van Nerim, heer geweest zijn van voornoemd cijnshof, maar hieromtrent vonden wij geen enkel spoor. In de Geschiedenis van Kersbeek, door Cl. van Canwenberghs, p. 26 & 28, staat dit hof wel vermeld als cijnserfdelen Guillaume van Nerem langs twee syden. Vermoedelijk behoorde het toe aan Johannes van Nerim, maar ging in de twee-
 Vervolgens kwam het in 't bezit van zijn zoon (+ vóór 1651), Roelants de Donck. Deze laatste ging een tweede huwelijk aan met een andere Joannes van Nerum. Na de dood van deze vrouw ging het hof over op Smeyers, die het ter studie van Notaris Henderick van Nerum uit Kersbeek op 23.1.1682 afstond aan Bart Moons en zijn zoon Hendrik uit Neerpelt. De overige 3/4 van het cijnsgoed omvatten drie hoeven in cijns van het hof van Landeloos en gelegen langs 's heerënstraete, regt Gerard van Thienen langs twee syden en Philips Witten. Op het einde van de XVIIe eeuw behoorden zij toe aan Walterus van Nerum. Na hem gingen zij over op zijn zoon Guillaume van Nerum (x Maria Van Nerum). In 1661 kwam het erfgoed in 't bezit van Hendrik Buskens met cijnslast van 1 1/2 denier aan het hof van Landeloos. Ons geslacht heeft er wel cijnsgoederen bezeten, maar tot heden kon de juiste toedracht van de zaak niet uitgemaakt worden.
- (17) Hiervoor verwijzen wij naar de gevonden dokumenten van 16.5.64, genaamd "Goedinge van lant bij de Vissegrachte" en "Extract uyt den Leenboeck van 't hof van Brussel (Zie Familieschoon bl.312). Zoals uit huidige dokument blijkt zou het leenhof aan de Vissegrachte, groot 3 1/2 dagm., op naam gestaan hebben van Jh van Nerim en later verkocht geweest zijn aan de familie de Muntere. Noteer dat Notaris Henderick van Nerum uit Kersbeek (+1699) gehuwd was met Eers. Gertrude de Muntere (+1717) en de grootouders waren van Brouwer Carolus van Nerum uit Hoegaarden, zodat ons geslacht toch niet vreemd was aan 't leenhoeve van Brusselle.
- (18) dit is de huidige hoeve Cipers, destijds bewoond door Jacques Dotremont en Elisabeth Sweerts. Wegens de onduidelijke plaatsbepaling bleven de eerste opgravingswerken zonder resultaat, maar verdere opzoekingen zullen uitgevoerd worden. 't Sweerdtboecke moet nochtans zeer omvangrijk geweest zijn (zie blz. 315 voetnoot 18), zodat het misschien op een bijzondere wijze diep in de grond kan geborgen zitten. Het is ook mogelijk dat het na de Revolutiejaren terug werd uitgehaald.
- (19) Welke gloriët wordt hier bedoeld? Is het deze in de tuinen van de hoeve Cipers over 't nieuwhuys, of de verdwenen gloriët van de voormalige brouwerij Van Nerum op de Vroente aan de Grote Brug. In dit laatste geval, blijft er weinig hoop over, want op die plaats werd na 1900 alles omgebouwd. De vage vermelding "aen de gloriët" zou echter niet toelaten, om met nauwkeurigheid bepaalde opgravingswerken uit te voeren. Vermits ons geslacht op deze plaats zonder onderbreking tot rond 1900 heeft gewoond, bestaat ook de kans dat de dokumenten na de Franse overheersing werden uitgehaald.

Aldat voorsch en is gestoken door my ende Afflyvighe Landtdeken Sweerds, op dese plaetse by instortinghe ende toemaecke van de grondganck, onder de steene fondse van 't nieuwhuys naer 't hof.....cleyne schuere Lintermans ende so voirts naer onserre keldere by de uytganck (70).
In den naem des Heeren. Amen.

- (20) Twee personen staken de dokumenten weg ; Deken Sweerts, het hoofd van de samenzwering te Hoegaarden en Jean Van Nerum, de vertrouwensman uit de Conspiratie. Maar dit bewijst niet dat zij alleen op de hoogte waren van de bergplaatsen. Deze "Declaratiën" werden door Jean Van Nerum opgemaakt na de dood van Deken Sweerts (+ Okt 1805) gezien hij de Deken als "Afflyvighe" vernoemt.

Nu dient de vraag gesteld of er na de dood van Jean Van Nerum (+ Dec 1809) nog andere samenzweerders de bergplaatsen kenden ? Wij zijn geneigd te denken van wel, want bij zulke conspiraties moest er toch rekening gehouden worden met het plotse overlijden van een vertrouwensman, zodat wij niet kunnen aannemen dat na Sweerts, alleen Van Nerum overbleef om de schuilplaatsen te kennen, waarin zich dokumenten bevonden die aan andere geslachten toebehoorden. Zo ons vermoeden juist is, zijn de oorkonden na de Revolutietijd door andere leden uit de samenzwering uitgehaald, want toen had het geen zin meer ze nog langer in de grond verborgen te houden.

Voor wat nu 't nieuwhuys betreft schijnt het juist andersom te zijn geweest, aangezien de dokumenten er nooit werden weggehaald. Mag hieruit afgeleid worden dat de toenmalige bewoners van dit huis, de bergplaats in hun eigen kelder niet kenden en dat Jean Van Nerum aan een plotse dood is overleden, zonder een derde op de hoogte te hebben kunnen stellen ? Waren de kelders van 't nieuwhuys dan volledig in handen van een paar "conspirateurs" ? De laatste zin uit de "declaratiën" is moeilijk te begrijpen. Hij schijnt uitsluitend op de bergplaatsen van 't nieuwhuys toepasselijk te zijn. De dokumenten zouden er pas na de instorting en dichtwerping van de grondgang zijn weggeborgen, zodat zij zich voordien ergens anders bevonden. Vermits wij wetendat er in 't nieuwhuys onder de doopvont, relieken hebben gestoken tot na het einde van de Besloten tijd te Hoegaarden (Maart 1804), schijnt de instorting gebeurd te zijn tussen Maart 1804 en Okt 1805. Na het uithalen van de relieken (zie blz. 311 voetnoot 6) werden de dokumenten (weergevonden op 16 Mei 64) onder de doopvont gestoken en de grondgang dichtgemaakt. Maar dit bewijst tevens dat ondanks het einde van de Besloten tijd, de samenzweerders nog allerlei gevaren vreesden en dat voor hen de "swaeren teyde" nog niet ten einde was. De juiste plaats in de kelders van 't nieuwhuys, waar de ontsnappingsgang begon, kon tot heden nog niet gevonden worden. In de "declaratiën" is er wel sprake van een "steene fondse", Wordt hierdoor de doopvont bedoeld of een gang die op de koer van het huis zou bestaan hebben en waarvan een gewelf op 1 m. diepte aan de buitendeur ontdekt werd? Deze gang zou in elk geval geleid hebben, via de schuur van Lintermans naar de kelder van Notaris Van Nerum, waar de uitgang dichtgeworpen werd (zie blz. 392 voetnoot 14). De laatste zin uit de "declaratiën" levert tal van problemen op, die nog vele opzoekingen zullen vergen.

Aldat voorsch en is gestoken door my ende Afflyvighe Landtdeken Sweerds, op dese plaetse by instortinghe ende toemaecke van de grondganck, onder de steene fondse van 't nieuwhuys naer 't hof.....cleyne schuere Lintermans ende so voirts naer onserre keldere by de uytganck (7C).
In den naem des Heeren. Amen.

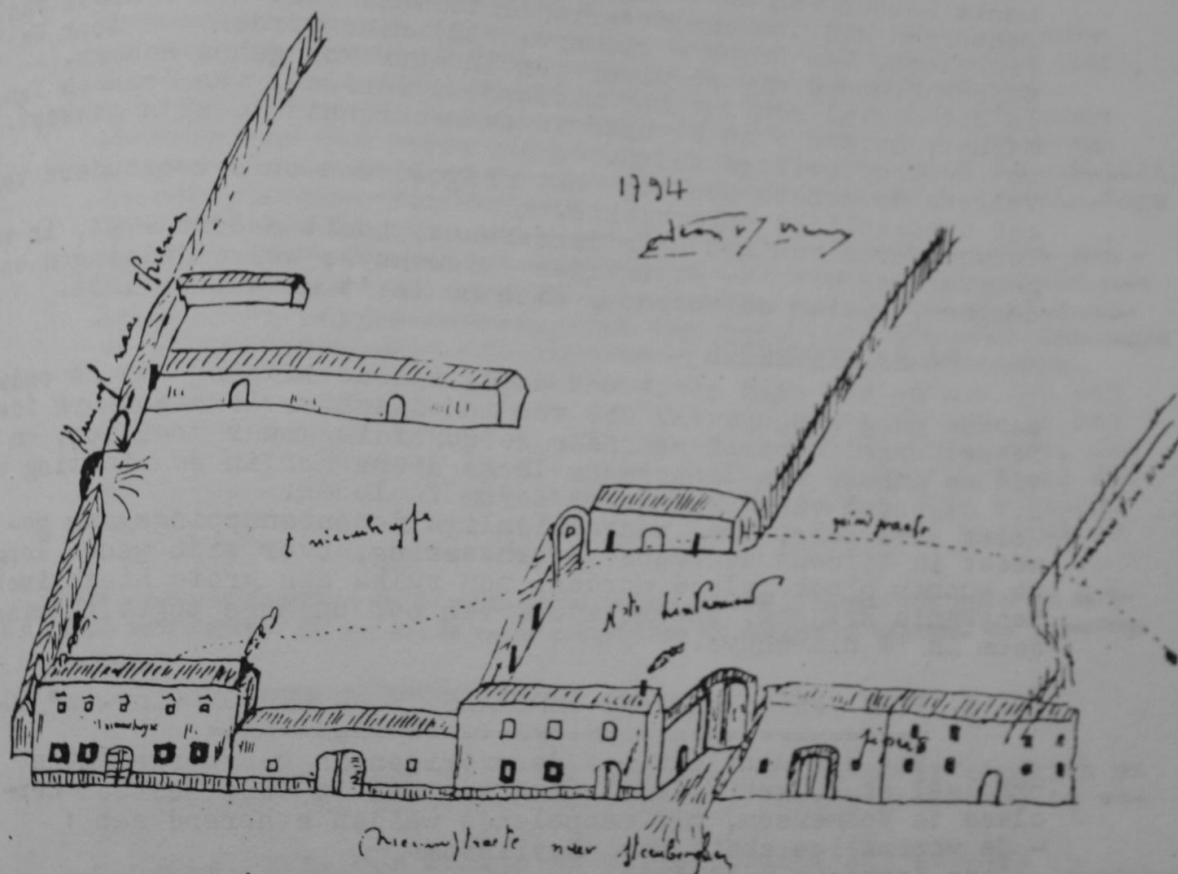
- (20) Twee personen staken de dokumenten weg ; Deken Sweerts, het hoofd van de samenzwering te Hoegaarden en Jean Van Nerum, de vertrouwensman uit de Conspiratie. Maar dit bewijst niet dat zij alleen op de hoogte waren van de bergplaatsen. Deze "Declaratiën" werden door Jean Van Nerum opgemaakt na de dood van Deken Sweerts (+ Okt 1805) gezien hij de Deken als "Afflyvighe" vernoemt.

Nu dient de vraag gesteld of er na de dood van Jean Van Nerum (+ Dec 1809) nog andere samenzweerdere de bergplaatsen kenden ? Wij zijn geneigd te denken van wel, want bij zulke conspiraties moest er toch rekening gehouden worden met het plotse overlijden van een vertrouwensman, zodat wij niet kunnen aannemen dat na Sweerts, alleen Van Nerum overbleef om de schuilplaatsen te kennen, waarin zich dokumenten bevonden die aan andere geslachten toebehoorden. Zo ons vermoeden juist is, zijn de oorkonden na de Revolutietijd door andere leden uit de samenzwering uitgehaald, want toen had het geen zin meer ze nog langer in de grond verborgen te houden.

Voor wat nu 't nieuwhuys betreft schijnt het juist andersom te zijn geweest, aangezien de dokumenten er nooit werden weggehaald. Mag hieruit afgeleid worden dat de toenmalige bewoners van dit huis, de bergplaats in hun eigen kelder niet kenden en dat Jean Van Nerum aan een plotse dood is overleden, zonder een derde op de hoogte te hebben kunnen stellen ? Waren de kelders van 't nieuwhuys dan volledig in handen van een paar "conspirateurs" ? De laatste zin uit de "declaratiën" is moeilijk te begrijpen. Hij schijnt uitsluitend op de bergplaatsen van 't nieuwhuys toepasselijk te zijn. De dokumenten zouden er pas na de instorting en dichtwerping van de grondgang zijn weggeborgen, zodat zij zich voordien ergens anders bevonden. Vermits wij wetendat er in 't nieuwhuys onder de doopvont, relikken hebben gestoken tot na het einde van de Besloten tijd te Hoegaarden (Maart 1804), schijnt de instorting gebeurd te zijn tussen Maart 1804 en Okt 1805. Na het uithalen van de relikken (zie blz. 311 voetnoot 6) werden de dokumenten (weergevonden op 16 Mei 64) onder de doopvont gestoken en de grondgang dichtgemaakt. Maar dit bewijst tevens dat ondanks het einde van de Besloten tijd, de samenzweerdere nog allerlei gevaren vreesden en dat voor hen de "swaeren teyde" nog niet ten einde was. De juiste plaats in de kelders van 't nieuwhuys, waar de ontsnappingsgang begon, kon tot heden nog niet gevonden worden. In de "declaratiën" is er wel sprake van een "steene fondse", Wordt hierdoor de doopvont bedoeld of een gang die op de koer van het huis zou bestaan hebben en waarvan een gewelf op 1 m. diepte aan de buitendeur ontdekt werd? Deze gang zou in elk geval geleid hebben, via de schuur van Lintermans naar de kelder van Notaris Van Nerum, waar de uitgang dichtgeworpen werd (zie blz. 392 voetnoot 14). De laatste zin uit de "declaratiën" levert tal van problemen op, die nog vele opzoekingen zullen vergen.

C. SOHETS VAN 'T NIEUWHUYS

- Op de onderzijde van het perkament, juist onder de geschreven "declaratiën", komt een pentekening voor van het voormalige "niewhuys", volgens plan van 1794 opgemaakt door Jean Van Nerum

Zoals uit deze tekening blijkt, bestond het toenmalige erfgoed uit twee delen :

- het eigenlijke "niewhuys"
- het huis van Lintermans

a) 't z.g. "niewhuys"

- Dit omvatte de huidige huizen in de Ourystr. n° 2 en 4, met de stallen (huizen 6 en 8) gelegen langs "de Nieuwstraete naer Steenberghe" en het bakhuis, de inrijpoort en de schuur langs de "steenwegh naer Thienen"

Hierdoor is meteen bewezen dat het erfdeel van Not. Joannes Van Nerum (huizen 6 en 8) als stallen gebezigd werden door het gezin Dewaelheyns x Van Nerum, dat destijds het niewhuys bewoonde (zie art. 231)

Afgezien van de ingangsdeur, de afschaffing van het bakhuis en de restauratie van de huizen 6 en 8, heeft het "niewhuys" sedert 1794 geen noemenswaardige veranderingen meer ondergaan.

b) het huis Lintermans

- Dit huis (Ourystr. n° 10) wel afgebakend van het vorige, paalde langs het erf aan het eigendom van Nots. Joannes Van Nerum. Het bevatte een woonhuis, stallen, schuur en achter- uitgeleggen inrijpoort. Uiterst rechts op de tekening komen twee grote gebouwen voor met de vermelding van de naam "Cipers". Het heeft er echter de schijn naar, gezien de ligging van de inrijpoort en het hof, dat deze gebouwen deel zouden uitmaken hebben van de voormalige blok van 't nieuwhuys. Wellicht behoorden zij toe aan Notaris Lintermans (uit het erfdeel van Franciscus Van Nerum - zie art. 231) maar werden door We Cipers bewoond die ze misschien in huur kon gehaa hebben. In dit geval schijnt het middendeel (erfdeel van Joannes Van Nerum; huizen 6 en 8) niet in evenredigheid te zijn geweest met de twee overige delen. Volgens de schets besloeg het erfgoed van onze voorouders toch een aanzienlijke oppervlakte. De voorgevel van het huis Lintermans, heeft sedert 1794, in tegenstelling met 't eigenlijke nieuwhuys, wel wijzigingen ondergaan, gezien de voordeur zich nu in 't midden bevindt.

c) de grondgang

- Op het plan staat ook duidelijk de ligging van de onderaardse gang aangegeven, die van in of achter 't nieuwhuys (deel Dewaelheyns) vertrok en onder de scheidingsmuur doorliep, om via de schuur van Lintermans langs diens hof in de richting van het eigendom van Joannes Van Nerum te lopen. Moest deze gang, die waarschijnlijk de ontsnappingsgang geweest is tijdens de Franse overheersing, over zijn ganse lengte kunnen bloot gelegd worden, zou zulks een grote historische betekenis krijgen, in het kader van het onlangs opgerichte museum in 't nieuwhuys.

5. PLAN VAN 't KASTEEL SERCLAES TE WOMMERSOM (inv. n° 504)
=====

- Dit dokument dat met de overigen in het perkamenten omhulsel stak, geeft de ligging aan van 't oude kasteel Serclaes te Wommersom, met aanpalende weiden behorend aan :
- de voormalige abdij van "Heylissom"
- Jean François Landeloos,
alles omgeven door landeigendommen van "citoyen Serclaes".
- Deze laatste betiteling is een duidelijk bewijs dat het plan opgemaakt werd tijdens de Franse tijd. Het is ondertekend door de landmeter J.H. De Brie. Werd dit dokument via Franciscus Van Nerum, in bewaring gegeven aan de "Conspirateurs"? Deze veronderstelling steunt op het feit dat Franciscus goed bevriend was met de Heren Serclaes (zie art. 163 § B)

6. NOTARIEEL FRAGMENT UIT OVERWINDEN (inv. n° 505)
=====

- Dit fragment, daterend van 1684, is het vervolg van het gevonden stuk op 16 Mei 64 (zie blz. 311 inv. n° 407). Het betrof inderdaad een afschrift van geldleningen, aangegaan door de voorzaten der Schepenen van Overwinden ten behoeve van hun dorp, tegenover de Pensionaris Van den Berghe en zijn vrouw Anna Van den Roye.

- Deze geldleningen waren devolgende :
in 1634 : 20 guldens met renten
in 1668 : 100 guldens met een rente van 6 gl. en 5 st.
: 256 guldens met een jaarl. rente van 16 gl.
- Deze schulden werden door huidige akte erkend bij de
Schepenbank van Overwinden, alsook dat zij de verbintenis
aangingen de sommen met renten terug te betalen aan de We
Van den Berghe of haar erfgenamen, zoniet zou te Tienen of
Leuven uitspraak worden gedaan nopens de verkoop van gronden
onder Overwinden tot afbetaling der schulden.

- Wie was nu deze Anna Van den Roye ? Was zij misschien
verwant met de moeder van Lucia Wanten (x Joannes Van Nerum),
grootmoeder van de gebroeders Van Nerum uit Hoegaarden?
Al wat wij met beslitheld over haar weten is dat zij huwde
met Denis Van den Berghe de Binckum. Zij was de dochter van
Hendrik van den Roye, burgemeester en schepen te Tienen (+1631)
x Anna van Houthem en de kleindochter van Hendrik van den Roye
de oude, x Anna Van Velpen.

Anna had een broeder met name Hendrik die x met Anna de La-
dresse en hun testament maakten in 1663. Ze deze laatsten een
dochter hadden met name Lucia geboren circa 1620, dan is al-
le twijfel uitgeschakeld, want dan zou deze Lucia van den Roye
de grootmoeder zijn van Carolus Van Nerum uit Hoegaarden.

- Vermits nu de afschriften van deze akte, meer dan een
eeuw na de lening, in 't nieuwhuys verborgen werden, is het
mogelijk dat de schuld op het ogenblik van de Revolutie, nog
niet afbetaald was. In dit geval bestaat de mogelijkheid dat
de erfgenamen (wellicht ~~bevrant~~ met Van Nerum) het dokument
aan de "Conspiratie" in bewaring hebben gegeven, ingeval de
oorspronkelijke akte zou verdwijnen.

R.8 "Het is ook niet uitgesloten dat de renten op een gegeven ogenblik in 't bezit zijn geraakt van de fa-
milie VAN NERUM. Dit zou dan de tegenwoordigheid van het dokument in de kelders van 't nieuwhuys
verklaren".

7. ACTE VAN DEYLINGHE (inv. n° 506) =====

- Deze akte behandelt een deling tussen de kinderen en
erfgenamen van Gerardus Van Parijs x Joanna Roobaert, te we-
ten :

- Maria Cath. van Parijs (x Peeter Celis) uit Lubbeek
- Maria Ther. van Parijs (x Andries van Gramberen) uit Kerkom.

- De akte werd opgesteld voor Not. Verstraeten te Lubbeek
op 9 Maart 1788.

Waarschijnlijk was deze familie met de Hoegaardse conspirateurs
bevriend en hadden zij angst dat hun eigendommen zouden ver-
loren gaan.

8. VERKOOP VAN "ZWART GOED" (inv. n° 507) =====

- Het is een proces-verbaal van 17 germinal An VI, waar-
door een openbare verkoop gehouden werd door de Administratie
van het Dyle Departement, bijgezet door Commissaris Mallar-
mé. De verkoop betrof 6 dagmalen land te Bunsbeek, toebehorend
aan het voormalige en afgeschafte klooster van Cabbeek te Tie-
nen.

- Het goed werd verkocht voor "25.000 livres" aan Notaris
Pierre Joseph Coenen en Dokter Nicolas Meys uit Tienen.
De akte werd voor een laatste maal geregistreerd op 19 vende-
miaire An XIII (1804)
Vermoedelijk een gestolen dokument, door de samenzweerders
verstopt, om zich te wreken op de verkopers van kerkelijk goed.

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM, MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijks uitgave n° 65 van de oogstmaand (AUG) 1965.

ART. 235 : Stb. IV/15 : François VAN NERUM x Anne Gertrude MEDART

1° Geboorte :

François VAN NERUM werd geboren en gedoopt te Hoegaarden op 13 FEB 1776 (f° 826) als tweede zoon en derde kind van Franciscus VAN NERUM (35 j.) en Cath. LOWET (32 1/2 j.). Zijn peter en meter waren :

- François
- Maria Anna VAN NERUM, begin te Tienen (zijn tante)

2° Huwelijk.

Hij huwde te Hoegaarden in de ouderdom van 26 1/2 j. op 9 Nivose An XI (30 DEC 1802), met de 19 jarige Anne Gertrude MEDART (akte 15).

Hun getuigen waren :

- Hendrik VAN NERUM, zijn broeder
- Jean Bt. VAN AUTGAARDEN, zijn kozijn
- Erasmus LAHON, 43 j., dagloner
- Bath. STRIJCKWANT, 26 j, veldwachter.

terwijl bij de kerkelijke inzegening volgende getuigen optraden :

- Petro FALCKENBERGH
- Hubert TROOST

3° Hun kinderen.

Uit hun verbintenis werd slechts één kind geboren ; namelijk :

† François ° Hoeg. 11 Germinal An XII (1.4.1804) en 10 d. later overleden.

4° Beroep.

François VAN NERUM was landbouwer van beroep, maar het is niet bekend waar hij zijn woonhuis en pachthof had, ofschoon dit wel in het dorp zou geweest zijn, ergens in de buurt van de Beek.

5° Wie was zijn echtgenote?

Anne Gertrude MEDART werd te Hoeg. geboren op 13 FEB 1783 (f° 851) als dochter van de beenhouwer Pierre Jean MEDART en Anna Maria VAN SPINAGIEN. Haar doopheffers waren :

- Lambertus MEDART (grootv. of oom)
- Gertrude VAN SPINAGIEN (verm. tante)

Zij was de zuster van :

- Dorothea ° Hoeg. 27.9.1784 (f° 857)
P/M : Antoine COLLART en Dorothea DOTREMONT
- Jan Bapt. ° Hoeg. 24.9.1786 (f° 863)
P/M Jan Bapt VAN SPINAGIEN (grootv.) en Cath. Barbara STOCKMANS

6° Kwartierstaten van Gertrude MEDART.

Ouders	Grootouders	Overgr. ouders	betover. gr. ouders	overbetover. gr. oud.
<u>Pierre Jean MEDART</u>	{ tot heden onbekend	{ <u>Jan Bt. V. Spinagien</u> ° 2. 11. 1665	{ <u>Jan. Bapt. V. Spinagien</u> x 3. 2. 1665 <u>Maria Minnen</u>	{ <u>Godfried von Ex</u> ° 1. 5. 1699 x <u>Anna Tilems</u>
x				
{ <u>Anna Maria Van Spinagien</u> ° 14. 1. 1747	{ <u>Jan Bt. V. Spinagien</u> ° 13. 3. 1707 + na 1784	{ x 16. 2. 1700 <u>Barbe Van Ex</u> ° 12. 10. 1674 + 22. 6. 1767	{ <u>Godfried Van Ex</u> ° 18. 1. 1632 + 28. 7. 1705 x <u>Marie Van Herberghen</u> ° 3. 3. 1713	{ <u>Mathias V. Herberghen</u> ° 25. 9. 1665 x <u>Anna</u>
	x 26. 4. 1739			
	{ <u>Maria Elis. V. der Straeten</u> ° 16. 10. 1715 + 25. 1. 1784	{ <u>Lamb. Guill. V. d. Straeten</u> ° 6. 5. 1686 x <u>Elisab. Stockmans</u>	{ <u>Guill. V. der Straeten</u> ° 21. 1. 1664 + na 1693 x <u>Marie Van Leeuw</u>	{ <u>Nicolaes v. der Straeten (1)</u> ° 15. 2. 1626 x 27. 10. 1660 <u>Cath. Kenis</u> ° 1. 12. 1669

(1) zoon van Guill. V. der Straeten + voor 1666 x Elisabeth. Everaerts + 22. 10. 1666.

7° Biografie.

François VAN NERUM zou voor de lagere scholen, van de studiebeurs Deken H. PEETERS hebben genoten, zoals blijkt uit een akte van 16 Nivose An VII (zie Familieschoon art. 138 en 148). Uit een vrijgeleide die hij van de plaatselijke overheid bekwam, om zich in het jaar IV (1796) van de Franse Republiek naar Leuven te begeven, vernemen wij zijn persoonsbeschrijving ; luidend als volgt :

" 5 voet en 3 duim groot, kastanjebruine haren en wenkbrauwen, bruine ogen, middelmatige neus en mond, rond aangezicht en voorhoofd, kleine puntkin (SGL/Hoeg. reg. 4214 n° 539)". op 22 Prairiel An VII werd *François Van Nerum uit Hoeg, 23 j., afgeleid van de conscriptie van zijn vaders klerijcke*. Op 25 jarige ouderdom, zou hij zich opnieuw met een vrijgeleide naar Leuven, Brussel en Antwerpen hebben begeven om zaken te drijven, vermoedelijk biervervoer (SGL/Hoeg. reg. 4214 n° 819). Meer is er over het echtpaar VAN NERUM x MEDART niet gekend.

8° Hun overlijden.

François VAN NERUM overleed te Hoegaarden in de ouderdom van 27 1/2 jaar, op 11 NOV. 1803 (20 Bruma XI) te 1 uur in de nacht, dus amper 11 maanden na zijn huwelijk (akte 2). Zijn overlijden werd aangegeven door :

- Joannes Franciscus VAN NERUM, zijn vader
- Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, zijn kozijn.

Op dat ogenblik was zijn vrouw in verwachting van een zoontje, dat 4 maanden later geboren werd, doch 10 dagen later stierf.

Gertrude MEDART overleed op haar beurt te Hoegaarden op 15 OKT 1809 te 11 uur 's avonds (akte 21 verso). Zij was 26 1/2 jaar en werd afgedragen door :

- Hendrik LINTERMANS, 41 j. geboort.
- Laurent MARC, 43 j. veldwachter.

6° Kwartierstaten van Gertrude MEDART.

Ouders	Grootouders	Overgr. ouders	betover. gr. ouders	overbetover. gr. oud.
<u>Pierre Jean MEDART</u>	tot heden onbekend	<u>Jan Bt. V. Spinagien</u> ° 2. 11. 1665	<u>Jan. Bapt. V. Spinagien</u> x 3. 2. 1665 <u>Maria Minnen</u>	
x	<u>Jan Bt. V. Spinagien</u> ° 13. 3. 1707 + na 1784	x 16. 2. 1700 <u>Barbe Van Ex</u> ° 12. 10. 1674 + 22. 6. 1767	<u>Godfried Van Ex</u> ° 18. 1. 1632 + 28. 7. 1705 x <u>Marie Van Herberghen</u> + 3. 3. 1713	<u>Godfried von Ex</u> ° + 1. 5. 1699 x <u>Anna Tilems</u> <u>Mathias V. Herberghen</u> ° + 25. 9. 1665 x <u>Anna</u>
<u>Anna Maria Van Spinagien</u> ° 14. 1. 1747	x 26. 4. 1739			
	<u>Maria Elis. V. der Straeten</u> ° 16. 10. 1715 + 25. 1. 1784	<u>Lamb. Guill. V. d. Straeten</u> ° 6. 5. 1686 x <u>Elisab. Stockmans</u>	<u>Guill. V. der Straeten</u> ° 21. 1. 1664 + na 1693 x <u>Marie Van Leeuw</u> °	<u>Nicolaes v. der Straeten (1)</u> ° 15. 2. 1626 x 27. 10. 1660 <u>Cath. Kenis</u> ° + 1. 12. 1669

(1) zoon van Guill. V. der Straeten + voor 1666 x Elisabeth. Everaerts + 22. 10. 1666.

7° Biografie.

François VAN NERUM zou voor de lagere scholen, van de studiebeurs. Deken H. PEETERS hebben genoten, zoals blijkt uit een akte van 16 Nivose An VII (zie Familieschoon art. 138 en 148). Uit een vrijgeleide die hij van de plaatselijke overheid bekam, om zich in het jaar IV (1796) van de Franse Republiek naar Leuven te begeven, vernemen wij zijn persoonsbeschrijving ; luidend als volgt :

"5 voet en 3 duim groot, kastanjebruine haren en wenkbrauwen, bruine ogen, middelmatige neus en mond, rond aangezicht en voorhoofd, kleine puntkin. (SGL Hoeg. reg. 4214 nr. 539) Hij werd uproordeeld om op 17 Dec. 1797 als plichtige of medeplichtige, de Vrijheidsboom te hebben doorgehakt. Op 22 Prairial An VII werd François Van Nerum 23j. oud, afgekeurd voor de conscriptie wegens klierziekte. Op 25 jarige leeftijd, begaf hij zich met een vrijgeleide naar Leuven, Brussel en Antwerpen, om zaken te drijven, vermoedelijk biervoer. 'SGL/Hoeg. reg. 4214 nr. 819)

- Joannes Franciscus VAN NERUM, zijn vader
- Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN, zijn kozijn.

Op dat ogenblik was zijn vrouw in verwachting van een zoontje, dat 4 maanden later geboren werd, doch 10 dagen later stierf. Gertrude MEDART overleed op haar beurt te Hoegaarden op 15 OKT 1809 te 11 uur 's avonds (akte 21 verso). Zij was 26 1/2 jaar en werd afgedragen door :

- Hendrik LINTERMANS, 41 j. gebuur.
- Laurent MARC, 43 j. veldwachter.

ART. 236 : Stb. IV/16 : Jan Bapt. VAN NERUM x Marie Caroline BOCHET.

1° Geboorte.

Hij zag het daglicht te Hoegaarden als 3° zoon en 4° kind van Franciscus VAN NERUM (39 j.) en Catharina LOWET (36 j.) en ontving het doopsel boven de oude doopvont van de St Gorgoniuskerk op 2 AUG 1779 (f° 838) met als doopheffers :

- Joannes VAN NERUM (oom), zie art. 93,
- Marie Barbe LOWET (halfzuster van dopelings) zie art. 160.

2° Huwelijk.

Jan Bapt. VAN NERUM trad rond 1802 in het huwelijk met Marie Caroline BOCHET uit Verviers (* ca 1770), die tijdens de besloten tijd te Hoegaarden in dienst was bij de handelaars Pierre Lambert VANDERMOLEN x Elisabeth COLLARD (SGL/Hoeg. reg. 4214 volkstelling).

Het huwelijk schijnt niet te Hoegaarden te zijn voltrokken, maar nopens hun verloving bleef volgend verhaal onder hun nakomelingen voortleven :

Jan Baptist VAN NERUM verkeerde met Caroline BOCHET om zijn frans te leren en wanneer hij het later nog niet kon en hem hieromtrent om uitleg werd gevraagd antwoordde hij gewoonweg "Wij spreken met tekens".

3° Hun kinderen

Uit hun huwelijk sproten 5 kinderen, die allen te Hoegaarden geboren werden :

- 1° Pierre ° 23 Germinal XI hetzij 13 APR 1803 (akte 44)
- 2° Jean Bapt. ° 23 Floreal XIII hetzij 13 MEI 1805 (akte 45)
- 3° Charles Joseph ° 8 NOV 1807 (akte 32)
- 4° Anne Cath. ° 3 DEC 1810 (akte 30) + 27 OKT 1817
- 5° Victoire ° 9 JUL 1814 (akte 10 verso) + 30 JAN 1819.

4° Beroep en woonplaats.

Jan Baptist VAN NERUM was bakker en hield samen met zijn vader een kruidenierszaak open in de Nieuwstraat in een huis dat door hen zou gebouwd zijn. Het is het kleine huisje n° 14, gelegen tussen de huidige woonst van We. CIPERS en het voormalige herenhuis van Not. Joannes VAN NERUM, heden het eigendom en bewoond door de gebroeders STOCKMANS (overachterkleinzoon van VAN NERUM x BOCHET).

Na de dood van Jan Bapt. VAN NERUM, ging het huisje achtereenvolgens over op :

- Charles Joseph VAN NERUM (zoon van Jan Baptist)
- Hortense VAN NERUM (zoon van vorige) in 1894
- Leander VAN NERUM (zoon van Hortense) in 1918
- Felix Emile STOCKMANS (moederlijke kozijn van Leander) in 1919
- Gebroeders STOCKMANS (zonen van vorige) in 1940.

Zodoende is de woning (Stb. D 271 & 272) van Jan Bapt. VAN NERUM en Caroline BOCHET, reeds meer dan 160 j. in 't bezit van deze afstamming gebleven.

5° Biografie.

In 't jaar VII van de Franse Republiek was Jan Bapt. VAN NERUM, 5 voet en 4 duim groot, had kastanjebruine haren en wenkbrauwen, met blauwe ogen (SGL/Hoeg. reg 4214).

In zijn handelsboek werd ook "Hoegaards bier" verkocht, dat hij bij zijn vader liet brouwen, zodat het huisje in de Nieuwstraat tegelijkertijd tot bakkerij, kruidenierswinkel en drankgelegenheid diende. Van hem wordt verteld dat hij de grootste en beste "Totemans" maakte uit de ganse streek en leverancier was van de Graaf van Lummen. Wanneer deze laatste te Hoegaarden voorbij kwam, stopte hij zijn paarden in de Nieuwstraat en liep bij "Tist van Siskes" (Jan Baptist zoon van Franciscus) binnen, om er een snede lekker roggebrood met een goede "Hoegaard" te nemen. Hieruit mogen wij besluiten dat Jan Baptist wel smakelijk brood maakte en goed bevriend scheen te zijn met de Graaf.

"Hij zou ook memorieschriften over zijn stamvertakking in 't bezit hebben gehad, maar deze gingen bij de latere generaties verloren".

6° Hun overlijden.

Marie Caroline BOCHET stierf te Hoeg. op 19 maart 1816 te 17 uur in de ouderdom van 47 jaar.
Haar dood werd aangegeven door :

- Jan Bapt. VAN NERUM, haar man
- Henri DEGEE, 45 j. handelaar.

Jan Bapt. VAN NERUM, overleed te Hoeg. in zijn huis in de Nieuwstraat, op 10 mei 1818 te 6 uur 's avonds (akte 16) in zijn 39e levensjaar. Hij werd afgedragen door :

- Hendrik VAN NERUM (zijn broeder) zie art. 233
- Henri LINTERMANS (zijn schoonbroeder) zie art. 230.

Zij werd begraven op het oude kerkhof langs de achterkant tegen de straatmuur rechts. Op hun graf prijkte een steen waarop hun namen stonden, gevolgd van de letters HSQISP (Hic sepulti quiscunt in sancta pace : dat deze die hier begraven liggen, in de H. Vrede rusten).

Na de dood van Caroline BOCHET in 1816, was Elisabeth VAN NERUM (zuster van Jan Baptist) bij haar broeder komen wonen, om zijn minderjarige kinderen, waarvan het oudste 13 j. en het jongste 20 maanden waren, verder groot te brengen. Ter herinnering hiervan staat deze datum in een van de oude deuren gegrift.

ART. 237 : Stb. IV/17 : Catharina VAN NERUM x Jean FALLA.

1° Geboorte.

Het was op 7 juni 1782 (f° 849) dat Catharina VAN NERUM, dochter van Franciscus VAN NERUM (42 j.) en Cath. LOWET (39 j.) te Hoegaarden het doopsel toegediend kreeg, in 't bijzijn van haar peter en meter :

- Robert LOWET (grootvader of halfoom) zie art. 160.
- Barbara VAN NERUM (zijn 14 j. zuster) zie art. 230.

2° Huwelijk.

Op 2 juni 1803, (13 Praireal XI) toen zij op de drempel van de meerderjarigheid stond, trad zij te Hoeg. in het huwelijk met de 25 jarige Jean FALLA (akte 43). Hun getuigen voor de wet waren :

- Hendrik VAN NERUM (haar broeder)
- François VAN NERUM (haar broeder)
- Jean Bt. VAN AUTGAERDEN, gemeentesekretaris
- Bartholomeus STRYCKWANT, veldwachter,

terwijl Petro FALCKENBERG en Hubert TROOS voor de kerk als getuigen optraden.

3° Hun kinderen.

Uit hun verbintenis werden 7 kinderen te Hoegaarden geboren :

- 1° Joannes Franciscus : ° 16. 12. 1804 hetzij 25 Frimaire XIII (akte 19) + Hoeg. 21. 11. 1856
P/M Franciscus VAN NERUM (grootv.) en Elisabeth VAN DER MOLEN (grootm.)
x Hoeg. 21. 4. 1846 (akte 5) met Anne COLLARD (° 4. 9. 1798 + 18. Fructidor 1861)
dochter van Jean Bapt. COLLARD + 1822 en Anna Margr. RUPPENS + 1803).
Zij waren landbouwers.
- 2° Carolus : ° 3. 5. 1808 (akte 24 verso)
P/M Carolus FALLA (oom) en Maria Elisabeth VAN NERUM (tante)
- 3° Elisabeth : ° 11. 8. 1910 (akte 37 verso)
P/M : Hendrik VAN NERUM (oom) en Maria Elisabeth FALLA (tante)
x Hoeg. 22. 11. 1854 (akte 193) met de leerlooier Alexander GOFFIN (° 25. 4. 1823
zoon van Arnold GOFFIN en Elisabeth SMETS).
- 4° Henricus : ° 3. 7. 1814 (akte 10 verso)
P/M Henricus FALLA (oom) en Maria Elisabeth LINTERMANS.

- 5° Eugeen : ° 22. 5. 1817 (akte 39).
P/M
x Hoeg. 21. 10. 1848 (akte 14) met Josephina VAN EX (° 6. 8. 1821 dochter van Jean François VAN EX en Maria Cath. MAES en + 6. 2. 1899).
Zij waren landbouwers en woonden te Nerm.
- 6° Lodewijk : ° 3. 7. 1820 (akte 42)
P/M
- 7° Philippe : ° 26. 7. 1824 (akte 67) en + 3. 8. 1884
P/M
x Hoeg. 14. 11. 1846 (akte 14) met Rosalie JUBIN (° 6. 11. 1825 dochter van Jean François JUBIN en Anna Marie LABOURS. *22 + 2017 1815*).
Zij woonden te Hoeg. in hun eigendom (Sie D. 298) gelegen in de Tienestraat, waar zij als landbouwers bekend stonden.

4° Beroep en woonplaats.

Het gezin FALLA x VAN NERUM woonde ergens in de Nieuwstraat, waar zij het landbouwersberoep uitoefenden.

Rond 1840 na de dood van Jean FALLA, hat zijn weduwe volgend personeel in dienst :

- Jozef VAN EX uit Hoegaarden (° 1821) als landbouwersknecht.
- Frans TUTS, als koewachter (+ 1857)
- Guill. HIENENDAELS uit Willebringen, als hoeveknecht.

5° Wie was Jean FALLA en zijn geslacht ?

De oudst bekende stamvader van dit geslacht was :

I. Renier FALLA

Hij schijnt niet uit Hoegaarden afkomstig te zijn, maar ging er op 24. 2. 1743 (f° 738) een huwelijk aan met Anna Maria VAN HAGENDOREN. *uit Kewickom (1)*
De getuigen waren Petrus FALLA en Karel PLETINCX.
Zijn vrouw schijnt gestorven op 21. 10. 1747 (f° 188) en dan zou Renier op 21. 1. 1748 (f° 745) een tweede huwelijk hebben aangegaan met Agnes DE KINDER en als getuigen Karel PLETINCX en Henri BRIEVEN.

Uit de eerste echt sproten :

- Joannes (volgt onder II)
- Petrus ° Hoeg 26. 12. 1746 (f° 676)
P/M Petrus FALLA en Anna Maria VAN HAGENDOREN.

Kinderen uit het 2e huwelijk te Hoeg. geboren.

Maria Agnes ° 30. 1. 1749 (f° 688)
P/M Adrianus VAN HAGENDOREN en Maria BOSTENS ?
x Hoeg. 2. 11. 1788 (968) met Peter Frans DAVIDTS tt. Petro FALCKENBERG en Joannes SWEERTS.

Maria Elisabeth ° 2. 1. 1751 (f° 699)
P/M Jean Bt. de KINDER en Elisabeth BRONCAERS ?

Karel ° 8. 3. 1753 (f° 713)
P/M Karel DAMLIN ? en Fransica VAN DER MOLEN.

Lambertus Joannes ° 17. 2. 1755 (f° 724)
P/M Lambertus Joannes FINOULST en Magd. VAN DIEST.

Barbara ° 10. 3. 1757 (f° 763)
P/M Servaes VAN DIEST en Barbara BOSTON.
x Hoeg. 3. 11. 1780 (f° 961) met Pieter VRANCKX
tt. Nicolaes BRIEVEN en Hubert SWEERTS.

(1) ° 28. 4. 1710, dochter van Roland VAN HAGENDOREN x Anna Maria MAES uit Tienen. Zij was in eerste echt geweest met Henricus DEDIEST die + tussen 16. 1. 1740 en 21. 4. 1742"

"DE GULDEN LELIE"
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCHRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijks uitgave nr 66 der herfstmaand (SEP) 1965.

ART. 238. : Stb. IV/17 : Catharine VAN NERUM v. Jean FALLA
(vervolg van art. 237).

6° Kwartierstaten van Jean FALLA

Ouders.
N.B. Al deze dopen, huwelijken en overlijden
Autgaarden (Autg.) plaats grepen.

Renier Falla

x 24. 2. 1743

Joannes Falla
° 1. 4. 1744

Anna Maria
V. Hagendoren

° 28. 4. 1710

+ 21. 10. 1747

Roland V. Hagendoren

° 12. 12. 1661

+ 20. 9. 1724 (?)

x Tienen 1. 6. 1698

Anna Maria MAES

+ 2. 3. 1742

Bergard V/der Molen

° 21. 8. 1682

+ 23. 1. 1757

x Autg. 15. 2. 1705

Elisabeth V. Osmael

° Autg. 2. 1. 1684

+ 17. 7. 1729

Jan Dumont

° 10. 7. 1676

+ 27. 10. 1716

x 21. 9. 1713

Elisabeth Bormans

° 26. 10. 1689

+ 20. 11. 1724

Anna Margr. Dumont

° 30. 11. 1715

+ 5. 11. 1775

Elisabeth Van der
Molen

° 23. 11. 1745

+ 3. 10. 1792

x 6. 11. 1738

Jacques V. Hagendoren

° 4. 6. 1636

+ 3. 1. 1677

x 21. 11. 1660

Claire Bouterle

+ 16. 9. 1695

Roelant V. Hagendoren

° ca 1600

+ 29. 5. 1647 (?)

x 29. 6. 1629

Jacqueline Stockmans

+ 20. 8. 1668

+ 24. 9. 1720

x 11. 10. 1677

Françoise Petri

° 13. 7. 1654

+ 3. 7. 1720

Michel Petri

+ 20. 8. 1676

x 3. 6. 1654

Anna Van Elst

Nicolaas V. Osmael

° ca 1615

x

Cath. Sweerts (2)

° 1623

+ 15. 7. 1691

Vincent Renson (3)

+ 9. 9. 1668

x 25. 1. 1640

Clara Ralens

Henri V. Osmael

° Autg. 22. 2. 1642

+ Autg. 7. 12. 1684

x 26. 4. 1668

Elisabeth Renson

° 29. 2. 1644

+ Autg. 3. 3. 1707

Jan Dumont

+ 16. 8. 1693

x 15. 11. 1665

Margr. Sweerts

Hendrik Bormans

° 17. 10. 1661

+ 26. 6. 1723

x 27. 11. 1683

Maria Anna Bonjean

° 3. 10. 1661

+ 19. 1. 1742

Daniël Bormans (4)

° ca 1618

+ 21. 4. 1662

x 14. 11. 1654

Josyne V. den Putte (5)

° 9. 2. 1634

+ 26. 9. 1693

Vincent Bonjean (6)

+ 22. 10. 1676

x 6. 10. 1651

Anna V. Osmael (7)

° 22. 9. 1633

+ 19. 5. 1640

- 6° Kwartierstaten (vervolg)
- (1) Zoon van Bartholomeus Van der Molen x Elisabeth Neys.
- (2) Dochter van Henri Sweerts x Ant. Van Goitsnoven.
- (3) Zoon van Gilles Renson x Marie Bonjean.
- (4) Zoon van Jan Bormans x Margriet Van Osmael
- (5) Dochter van Jan Van Den Putte (de Puis) x Marie Carpeau
- (6) Zoon van Eersaeme Vincentius Bonjehan
- (7) Dochter van Guill. Van Osmael x Barbara Van Tricht.

7° Biografie.

Nopens het echtpaar FALLA x VAN NERUM is zeer weinig bekend. Hun leven van landbouwers ging schier onopgemerkt voorbij, zoals dat van de meeste pachtersfamilies, die zich buiten alle politiek hielden.

Een enkel feit over Jean FALLA is nochtans gekend. Rond 1814 zou te Hoegaarden de kerktoeren in brand hebben gestaan, want van ver was een zwarte rookwolk rond de torenspits te zien. Moedige blussers, waaronder Jean FALLA die juist van zijn veld uit de Walenstraat kwam, beklommen de toren om het vuur te blussen. Maar toen zij boven kwamen stelden zij vast dat het een grote dichte wolk vliegen was, die rond de torenspits wemelde en de indruk gaf van een zwarte rookwolk. Toen de dappere blussers beneden kwamen, werden zij door het volk uitgelachen en durfden zij zich acht dagen lang niet meer tonen.

8° Hun overlijden.

Jean FALLA was 59 jaar oud, toen hij te Hoegaarden op 10 mei 1837 te 9 uur 's avonds overleed (akte 51). Zijn dood werd aangegeven door :

- Franciscus FALLA, zijn zoon ;
- Franciscus LODEWIJCKX, 42 j., gemeentesekretaris.

Zijn vrouw Catharina VAN NERUM stierf eveneens te Hoegaarden op 13 april 1850 te 6 uur 's morgens (akte 48). Zij werd ten gemeentehuize afgedragen door :

- Jan PETRE, 38. j., dagloner en gebuur ;
- Jacques DEBROECK, onderwijzer en gebuur.

ART. 239. : Stb. IV/18 : Maria Elisabeth VAN NERUM.

1° Haar geboorte :

Zij was het zesde en laatste kind geboren te Hoegaarden uit Franciscus VAN NERUM (46 j.) en Catharina LOWET (43 j.). Het doopsel werd haar toegediend op 7 april 1786 (f° 862) en zij kreeg tot peter en meter :

- Pierre Bernard DEHENNIN ;
- Elisabeth LAURIES.

2° Zij offerde zich op :

Maria Elisabeth was een stil en kristelijk meisje, die na haar mislukte liefde met Guillaume VAN AUTGAERDEN, bijgenaamd "Menières" (° 1786 zoon van de Revolutionaire Burgemeester Notaris Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN x Clara BUECKENS), gezworen had van ongehuwd te blijven en zich verdienstelijk te maken. Vanaf dat ogenblik ging zij dan ook bij de arme en zieke mensen, helpen zoveel ze kon.

In maart 1816 overleed plots haar schoonzuster Caroline BOCHET, zodat haar broeder Jean Bapt. VAN NERUM met 5 minderjarige kinderen achter bleef. Het waren 3 jongens, Pierre, Jean Baptist en Charles en 2 meisjes Anne Cath. en Victoire. Het oudste was 13 jaar en het jongste 20 maanden.

Toen besloot Elisabeth bij haar broeder in de Nieuwstraat te gaan inwonen, om zijn kinderen verder groot te brengen (zie art. 236.). De eerste jaren vielen uiterst zwaar, want in OKT 1817 overleed Anne Cath. in de ouderdom van 7 jaar. In mei 1818 stierf hun vader Jean Bapt. VAN NERUM, zodat elke bron van inkomsten afgesneden werd. En tot overmaat van ramp zou ook het jongste dochtertje Victoire in Januari 1819 overlijden.

Gans alleen staande met 3 wezenjongens, offerde Elisabeth zich volledig op als een echte moeder. Met de hulp van de familie is zij erin geslaagd rond 1820 een klein "labeur" te beginnen en wanneer de 3 jongens ouder werden, opende zij in 1825 zelf een herberg in het huisje van de Nieuwstraat. Tot aan haar dood in 1840 heeft zij zich also opgeofferd voor het geluk van de kinderen van haar broeder, en haar voorgenomen taak tot een goed einde gebracht.

3° Haar overlijden :

Elisabeth stierf te Hoegaarden op 14 NOV 1840 te 5 uur 's avonds, in de ouderdom van 54 1/2 j. (akte 64). Haar overlijden werd aangegeven door :

- Henri LINTERMANS, haar neef (zie art. 230 para 3).
- Petrus DEBROECK, 47 j., onderwijzer en gebuur.

E I N D E

ART. 240. : BESLUIT.

Hiermede eindigt de 4^e generatie van ons geslacht en meteen ook de periode van het Franse schrikbewind. Zodoende mogen wij al wat tot heden in betrekking met onze stamboom in "Familiëschon" verscheen, als "Deel I" beschouwen van onze familiegenealogie, onder de titel "Onze voorouders uit de XVIIIe eeuw".

In dit eerste deel bespraken wij uitvoerig het leven van al onze bloedverwanten, vanaf onze voorouders Carolus VAN NERUM en Barbara SWEERTS, stichters van de Hoegaardse stamvertakking, tot en met hun kleinkinderen.

Nu ligt de baan open voor een nieuwe periode "Deel II" namelijk deze van de XIXe eeuw, te beginnen met de 5e generatie en waaronder tal van bekende voorouders en bloedverwanten voorkomen, allen groot- of overgrootouders van de nog in leven zijnde nakomelingen van ons geslacht.
~~Dit tweede deel zal eveneens 8 generaties omvatten en reiken tot deze van onze huidige ouderdomsdeken.~~

Onder hen bevinden zich vooraanstaande figuren zoals :

Dr Jean Bapt. VAN NERUM uit Hoegaarden
Dr Justinus VAN NERUM uit Leffinge
Charles VAN NERUM, Meester-Brouwer op de Vroente aan de Brug
Figeen VAN NERUM, apotheker te Hoegaarden
Eduard VAN NERUM, Bestuurder van het Wezenhuis te Hoegaarden.
Elisabeth VAN NERUM, schenkster van het rustoord
enz. enz.

Zij speelden een voornamelijk rol in de plaatselijk geschiedenis, waarover de ouderen van onze stam nog hebben gehoord en kunnen meepraten.

Nopens deze periode zijn er ook veel meer biografische inlichtingen, fotos en voorwerpen voorhanden, zodat de soms eentonige en banaal schijnende stamboomteksten, een meer levendig karakter zullen aannemen.

Daarom zullen de beschikbare fotos vanaf Deel II niet meer afzonderlijk in "Familiëspiegel" verschijnen, maar wel rechtstreeks bij de betrokken artikels en personen ingelast worden, zodat de lezer aan de hand van deze sprekende beelden, gemakkelijker de geschiedenis van ons geslacht zal kunnen volgen.

Vanaf volgende uitgave zal de genealogische beschrijving en levensschets van onze voorouders ook een meer chronologische vorm aannemen en wij durven hopen dat "Deel II" van onze stamboom, aan al onze leden en lezers zal bevallen.

Het Redactiecomité der Gulden Lelie.

Wapenblazoen van ARTHUR I " Ouderdomsdeken
der Gulden Lelie